

SDF

Svensk Demografisk Förening

INFORMATION

Nr 3, Oktober 2001

Kalendarium

Seminarium om barnafödande den 13 november, se vidare i detta utskick.

E-post adresser

Det skulle förenkla utskicksförfarandet om föreningen hade tillgång till medlemmarnas e-post adresser. Meddelanden från föreningen skulle då även snabbt nå alla medlemmar. Därför ber vi alla medlemmar med e-post adresser skicka in dessa adresser till Tor Bengtsson, tor.bengtsson@scb.se

Värva nya medlemmar

Säkert finns någon på din arbetsplats eller i din vänskapskrets som skulle ha glädje av att vara med i föreningen. Medlem i Svensk Demografisk Förening bli man genom att sätta in 100 kronor på postgirokonto 15 87 07-3. Ange namn och adress på inbetalningskortet.

SDF styrelse

Siv Scheele (ordförande)
Siv.scheele@inregia.se

Lars-Erik Borgegård (vice ordförande)
Lars-erik.borgegard@ibf.uu.se

Tor Bengtsson (kassör)
Tor.Bengtsson@scb.se

Ann-Zofie Duvander (sekreterare)
Ann-zofie.duvander@rfv.sfa.se

Anna Blomquist (webmaster)
Anna.blomquist@inregia.se

Martin Dribe
Martin.dribe@ekh.lu.se

Peter Sköld
Peter.skold@ddb.umu.se

Livia Sz. Olah
Lolah@sociology.su.se

Svensk Demografisk Förening

Ordförande: Siv Schélee, INREGIA, Box 12519, 102 29 Stockholm, tel 08-737 26 00

Sekreterare: Ann-Zofie Duvander, RFV, Utredningsenheten, 103 51 Stockholm, tel 08/656 75 54

Föreningens postgiro 15 81 07-3

Nya avhandlingar

***"Migration Among Young Men and Women in Sweden"* (Svensk titel: *Unga mäns och kvinnors flyttningar i Sverige*), av Karina Nilsson, Kulturgeografiska institutionen, Umeå Universitet.**

I Sverige flyttar unga kvinnor tidigare från föräldrahemmet, oftare till storstäder, men har en sämre inkomstutveckling efter flytten jämfört med män. Detta är några resultat i en ny kulturgeografisk avhandling från Umeå Universitet där unga mäns och kvinnors flyttningar i Sverige har studerats. Syftet med avhandlingen *"Migration Among Young Men and Women in Sweden"* har varit att undersöka flyttningar bland unga vuxna under perioden 1985-1995 med hjälp av en databas som innehåller hela Sveriges befolkning. Särskilt uppmärksammas betydelsen av hushållet för dels flyttningsmönstret och dels inkomstförändringar efter flyttningar.

Avhandlingen består av fyra artiklar som tar upp olika aspekter av unga vuxnas flyttningar. I den första artikeln behandlas ungdomars flyttning hemifrån. Resultaten av att studera en hel födelsekohorts flyttningsmönster visar att kvinnor flyttar hemifrån tidigare än män. Den egna utbildnings- och yrkeskarriären betydelse för sannolikheten att flytta hemifrån ställs i relation till bland annat föräldrars inkomst och sociala klass. I korthet kan sägas att kvinnor tycks vara mer påverkade av den egna karriären medan män är mer påverkade av föräldrars inkomstnivå. Nästa artikel studerar sannolikheten att flytta till storstadsregionerna, och även här visar resultaten att kvinnor flyttar i större utsträckning än män, och detta gäller framförallt flyttningar till storstäderna. Kvinnors benägenhet att flytta till en storstad begränsas i högre grad jämfört med männen av att leva med en partner och/eller ha barn. I den tredje artikeln

studeras inkomstförändringar efter flyttningar mellan kommuner. Samstämmigt med internationella studier visar de svenska resultaten att bland flyttarna har män en betydligt bättre inkomstutveckling jämfört med kvinnor. Bilden ser annorlunda ut när grupperna 'män' och 'kvinnor' indelas efter hushållstyp. Kvinnor med barn har en betydligt sämre inkomstutveckling om de flyttar jämfört med flyttande män och kvinnor utan barn. I den fjärde artikeln studeras inkomstskillnader mellan sammanboende i hushåll där båda vuxna har universitetsutbildning. Kvinnor har generellt lägre inkomst än sina sambos, och skillnaden mellan kvinnans och mannens inkomst ser relativt sett lika ut i hela Sverige. I relativa tal är skillnaderna dock högre i Stockholm, mycket beroende på den högre inkomstnivån. Att flytta innebär också att ojämlikheten i inkomst mellan makarna ökar i viss mån.

(karina.nilsson@geography.umu.se).

”Gendering family dynamics: The case of Sweden and Hungary” av Livia Olah, Demografiska avdelningen, Stockholms universitet.

Genus-kontexten är en av de viktigaste faktorerna bakom nya trender i familjebeteende*

Under senare decennier har det skett stora förändringar runtom i Europa vad gäller familjebeteende, dvs benägenheten att gifta sig, att ha barn samt att lämna ett parförhållande och kanske bilda ny familj. Parallellt med denna utveckling har kvinnors förvärvsfrekvens ökat markant. Ekonomiska teorier avser sig förklara moderna demografiska trender med kvinnors ökade ekonomiska oberoende, som höjt de relativa kostnaderna för barnafödandet och minskat ”vinsten” av att leva i ett parförhållande. Hög kvinnlig förvärvsfrekvens medför dock inte nödvändigtvis låg fertilitet och vice versa, och de moderna, mer jämlika könsrollerna kan till och med gynna familjen istället för att försvaga den. Orsakssambandet är således mer komplext. Familjebeteendet påverkas av många olika faktorer, bland vilka genus-kontexten (politiska åtgärder samt könsrelationer på både samhälls- och familje-nivå) är en av de viktigaste. Det är slutsatsen i en ny doktorsavhandling med titeln ”Gendering family dynamics: The case of Sweden and Hungary” av Livia Olah. Avhandlingen lades fram den 14 september vid Stockholms universitet, Sociologiska institutionen.

Avhandlingen visar genusdimensionens betydelse för det demografiska beteendet inom familjedynamiken vid tre olika faser av livscykeln: tillkomst av det andra barnet i ett intakt parförhållande; familjeupplösning bland barnfamiljer; och tillkomst av det första barnet i det andra parförhållandet. I de tre empiriska studier som avhandlingen består av behandlas genusdimensionen av barnafödandet och familjeupplösningen explicit genom att

fokusera på tvåförsörjarfamilj-kontexten. Studierna visar också skillnader i hur kvinnors och mäns arbetsmarknadsdeltagande påverkar familjebeteende. Dessa skillnader relateras till den fortsatta ojämlika fördelningen av familjearbete mellan kvinnan och mannen i parförhållandet.

Alla tre studier innehåller jämförande analys av data från den svenska och ungerska familjeundersökningen 1992-93. I båda länderna har kvinnors arbetsmarknadsdeltagande varit hög sedan länge, men könsrollerna inom familjen är ganska olika. Analysen har utförts med hjälp av intensitets-regressions-metoden.

Frågor om avhandlingen besvaras av Livia Olah på tfn 08 – 16 28 76; e-mail: livia.olah@sociology.su.se

* Genus-kontexten: politiska åtgärder samt könsrelationer på både samhälls- och familjenivå.

SDF

Svensk Demografisk Förening

Välkommen till Svensk Demografisk Förenings höstseminarium

Tisdag den 13 november 2001, kl. 13.00–16.00

Plats: Vita Bergen, Karlavägen 100, Stockholm

Den sjunkande fruktsamheten – kris eller synvilla

Elisabeth Landgren-Möller, SCB, sammanfattar en departementspromemoria som tagits fram av en arbetsgrupp inom Socialdepartementet. Utgångspunkten är att den utvecklade delen av världen står inför låga födelsetal. Arbetsgruppens uppgift har varit att analysera vilka faktorer som påverkar födelsetalen.

När har vi råd att skaffa barn

Sten Olsson, presenterar en studie utförd av Riksförsäkringsverket. Studien handlar om hur ekonomiska förutsättningar påverkar när män och kvinnor skaffar sitt första barn.

Könsrelationer och barnafödande i Sverige och Ungern

Livia Olah presenterar delar av sin doktorsavhandling "Gendering family dynamics: The case of Sweden and Hungary"

Under senare decennier har det skett stora förändringar runtom i Europa vad gäller familjebeteende. Samtidigt har kvinnors förvärvsfrekvens ökat markant. Familjebeteendet påverkas av många olika faktorer, bland vilka politiska åtgärder och könsrelationer på både samhälls- och familjenivå är viktiga.

Förhandsanmälan (ej bindande) till tor.bengtsson@scb.se